

Marc-Hervé Martin

A HÁLYOGKOVÁCS

„Még nem gondolkozott azon, kedves uram, hogy fordítása sohasem lehet tökéletes?”
„Ide hallgasson: egy terhességi ideje Budán vagyok. Elhött az idő. Tán együgyű és jogtalan gondolat: néhány költő, akit én épp szeretek, s akik ismeretlenek, s akiket következképpen még inkább szeretek, azaz: fordítani szeretnék. [...] A nyelvezet köpönyege szíjjelnyílott, és erős illata arcomba áradt, midőn simogattam a magyar szavakat. Sundisznók. Őszibarack. Titokratosság. Világosság. Éjjelkor kopogtattam. Magyarok nyitottak ajtót. Dolgoztunk egész éjjel. Így hát elkészült s megszületett a franciából néha-néha csúnyán kiptréselt mondat. [...] A szótár csak kagyló, ezzel csak meregetünk a nyelv tengeréből. A nyelv azonban a tenger, a tenger. Én pedig egy kagylóban fekvő pirinyó tengeri rák vagyok, apró tojás – hullámoktól lebegtetve, ringatva – mely gyermekes módon mohón arra vár, hogy rá folyjon ki a nyelvtengerivadék. Mégis a tengert szerelemmel szeretem. Benne akarok fürödni, lebegni, úszni, fordulatokat tenni ide-oda, azzal a kockázattal, hogy belepusztulok, és azzal az eshetőséggel, hogy új kincssel vonulhatok vissza a szárazföldre. [...] Azért tettem így, mert vágyakozom, mert még nem a veszélyekre, nem a nehézségekre gondolok. Tudva, hogy hónapok, évek múltán, midőn majd, majd jobban beszélek magyarul, úszni többé őszintén nem merek...”

Robert Desnos

EGY NAP MIKOR ÉJSZAKA VOLT

Fölröpült a folyó fenekére.

Az ébenfa kövek, az arany vasdrótok és az ág nélküli kereszt.

Minden semmi.

Szerelemmel gyűlölöm őt mint mindenki.

A halál belélegezte a nagy üresség lélegzetét.

A körző négyzeteket és ötagú háromszögeket rajzolt.

Ezután lement a padlásra.

A déli csillagok ragyogtak.

Visszajött a vadász vadásztáska tele halakkal a Szajna közepén lévő partra.

Egy gilisza a kerületen megjelöli a kör középpontját.

Csendes szemem zajos beszédet mondott.

Akkor a kihalt ösvényen sétáltunk ahol rohant a tömeg.

Amikor a sétától jól kipihentük magunkat volt bátorságunk leülni aztán ébredéskor

lezárult szemünk és a hajnal ránk borította az éj tartályait.

Az eső megszáritott minket.

MINT EGY KÉZ A HALÁL PILLANATÁBAN

Mint ahogy kéz mered a halál s a hajótörés pillanatában,
mint a lenyugvó nap sugara, úgy tör föl mindenünnen te-
kinteted.

Elmúlt az idő, tán elmúlt az idő, hogy lássam magam,
De a hulló levél s a keringő kerék majd azt mondják ne-
ked, hogy a földön nincs semmi örök,

Csak a szerelem,

S erről meg akarok győződni.

Vöröses-színekre festett mentőhajók,

Menekülő viharok,

Egy ódivatú keringő, melyet elvisz az idő és a szél az ég
hosszú terein át.

Tájak.

Én nem akarok mást, mint az ölelést, melyre áhítozom,

S haljon meg a kakas éneke.

Mint egy kéz a halál pillanatában görcsbe rándul, ösz-
szeszeszorul a szívem.

Nem sírtam, amióta ismerlek.

Jobban szeretem szerelmemet, hogysesem sírjak.

Sírni fogsz síromon,

Vagy én a tiéden.

Nem lesz túl késő.

Hazudni fogok. Azt mondom, hogy a szeretőm voltál,

És tényleg, mindez annyira haszontalan,

Te meg én, nemsokára meghalunk.

KAKUKK

Olyan volt minden, mint egy gyermeki képen.

A hold klakk kalapjának nyolc visszfénye visszatükröződött
a tavacsák felszínén.

Egy kísértet jól szabott lepedőjében

Szivarozott hajléka ablakában

Egy óratorony legfelső emeletén,

Ahol a tudós varjú jósolt a macskáknak.

És ott volt a kislány, elveszett ingben, hőösvényeken,

Mert kereste cipőjében a selyemlegyezőt és a magas sarkú
cipellőt.

És ott volt a tűzvész, amelyre hatalmasan rajzolódtott
 a tűzoltók árnyéka,
 De legfőképpen ott volt a futó tolvaj, nagy zsák a hátán,
 A holdtól fehér úton,
 Az álomba merült falvakban kutyák csaholása
 És álmukból fölvert tyúkok kotkodácsolása kíséerte.
 Én nem vagyok gazdag, mondta a szellem, lerázva szivarjéről
 a hamut, nem vagyok gazdag,
 De száz frankba fogadok,
 Hogy ha folytatja, messzire jut.
 Hiábavalóság, minden csak hiábavalóság, felelte a varjú.
 És a nővéred? kérdezték a macskák.
 A nővéremnek szép ékszerei és szép pókjai vannak
 Éjjeli várkastélyában.
 Szolgák megszámlálhatatlan sokasága
 Jon minden este, hogy ágyba vigye őt.
 Ébredéskor nyalánsága, jó csalánja várja, s kicsiny
 trombitácskája is,
 Hogy belefűjjon.
 A hold letette cilinderét a földre,
 Leszállt a sűrű éj,
 Melyben a kísértet elolvadt, mint kockacukor a
 kávéban.
 A tolvaj sokáig kereste az elveszett utat,
 És végül elaludt.
 És a földön túl nem volt más
 Csak a füstöskék ég, hol a hold törölgette homlokát,
 S az elveszett kislány, ki a csillagok közt járt.
 Itt a szép legyeződ
 És a báli cipellőd,
 Nagyanyád fűzője
 És rúzs az ajkaidra.
 Táncolhatsz a csillagok közt,
 Táncolhatsz a szép hölgyek előtt
 Égi rózsaaágysokon át,
 Ahonnét minden este lehull egy rózsza,
 Hogy megjutalmazza az alvót, a legszebb álom álmodóját.
 Húzd föl a cipellőd és fűzd be a fűződet,
 Tűzd az egyik rózsát a blúzodra, rózsaszínt ajkaidra,
 S most lebegtesd legyeződöt,
 Hogy jöjjön még a földön
 Éj a nap után,
 Nap az éj után.

Marc-Hervé Martin fordításai